Kirjallinen kysymys KK 46/2025 vp

Laura Meriluoto vas

Kirjallinen kysymys työllisyyspalveluiden resursseista

Eduskunnan puhemiehelle

Työttömyys on kasvanut Suomessa nopeasti. Tammikuussa 2025 työttömyysaste oli jo 9,5 prosenttia. Samalla kun työllisyyspalvelut siirtyivät kunnille vuoden alusta alkaen, työllisyydenhoidon resursseja on heikennetty kasvavasta asiakasmäärästä huolimatta. Kuntaliiton arvion mukaan TE-uudistuksen rahoituksessa on vähintään 100 miljoonan euron vaje. Tämä tarkoittaa, että työllisyysalueet joutuvat jo lähtötilanteessa sopeuttamaan toimintaansa.

Kuntien valtionosuuksia on myös vähennetty 37 miljoonalla eurolla, kun palkkatuen käyttöä rajattiin siten, että kunnat voivat saada sitä vain erityistapauksissa. Tämä vaikeuttaa osaltaan kuntien kykyä vastata nopeasti kasvavaan pitkäaikaistyöttömyyteen.

Julkisuudessakin uutisoidut alkuvaikeudet TE-palveluiden kuntasiirron kaltaisessa valtavassa reformissa ovat ymmärrettäviä. Niiden taustalla on kuitenkin myös resurssipula, joka uhkaa jäädä krooniseksi. Työllisyydenhoidosta vastaavan henkilöstön määrä on Suomessa jo ennestään kaukana pohjoismaisesta tasosta. Uudistuksen jälkeen ympäri Suomea on raportoitu työntekijöiden uupumisesta ja töiden kasautumisesta.

Mikäli työllisyyspalvelut eivät toimi tehokkaasti korkean työttömyyden oloissa, uhkaavat työttömyysjaksot pitkittyä ja tästä aiheutuva niin sanottu hystereesi-ilmiö heikentää talouden kasvupotentiaalia pitkäaikaisesti. Pitkäaikaistyöttömyyden kasvaessa myös monet sosiaaliset ongelmat lisääntyvät ja muuttuvat ylisukupolvisiksi.

Riittävien resurssien lisäksi työllisyyspalveluiden toiminnassa on kiinnitettävä huomiota niiden tarkoituksenmukaiseen kohdentumiseen. Tässä valtiolla on edelleen keskeinen rooli, sillä se nykyisellään säätelee työttömien palveluprosessia varsin yksityiskohtaisesti. Keventämällä yksityiskohtaista sääntelyä ja työttömyysturvabyrokratiaa valtio voisi vapauttaa kuntien resursseja aidosti yksilöiden tarpeita vastaaviin palveluihin.

Vielä syyskuussa 2023 työministeri Satonen totesi Helsingin Sanomille: "Haluamme luottaa nykyistä enemmän työvoimavirkailijan harkintaan siinä, millainen on sopiva velvoite kullekin työttömälle." Työnhakuvelvoitetta on kuitenkin joustavoitettu vain marginaalisesti, ja tällä hetkellä hallitus on valmistelemassa osa-aikatyötä tekevien velvoitteen merkittävää kiristämistä.

Mekaanisten velvoitteiden kiristäminen syö entistä enemmän työllisyyspalveluiden resursseja sen sijaan, että kunnat saisivat tilaa kehittää mahdollisimman toimivia käytäntöjä työllisyyden-

Valmis
5.0

hoitoon. Suunnanmuutos on erikoinen myös siksi, että TE-palvelut eivät ole tähänkään asti tosiasiallisesti kyenneet toteuttamaan lain edellyttämää palveluprosessia.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus arvioi kuntien tällä hetkellä selviytyvän työllisyyspalveluiden järjestämisestä,

onko hallitus valmis vahvistamaan työllisyyspalveluiden resursseja ja

onko hallitus valmis keventämään asiakkaiden palveluprosessiin liittyvää sääntelyä byrokratian vähentämiseksi?

Helsingissä 28.2.2025

Laura Meriluoto vas